Congresspeech Jeltje van Nieuwenhoven 14 december Partijgenoten

Middenin de discussies die we voeren voordat we het verkiezingsprogramma hebben vastgesteid, wil ik graag een paar punten noemen die mij aan het hart gaan.

Eerst de democratie en de volksvertegenwoordiging.

Op 5 december kreeg ik (via e-mail) een Sinterklaasgedichtje van één van de griffiers van de Tweede Kamer, die voor drie jaar door een Nederiandse organisatie is uitgezonden naar Mozambique om daar te helpen bij de opbouw van de democratie.

Bij het gedichtje was een brief gevoegd waarin hij de balans opmaakte van zijn eerste jaar daar.

Hij schrijft:

Een tijdje geleden was ik op de slotbijeenkomst van het congres van de grootste oppositiepartij Renamo....

Zo'n 700 afgevaardigden uit het hele land waren bijeen in een sporthal, en per provincie kwamen de delegaties al dansend en zingend naar voren om hun moties en aanbevelingen te presenteren.

Dat zie ik in Nederland niet zo snel gebeuren.

Op het eind werden nog allerlei landelijke vertegenwoordigers gekozen in een procedure die tot 6 uur 's ochtends duurde

Maar toch, als Je bedenkt dat die partij 10 Jaar geleden nog een guerrillabeweging was, is er wel wat gebeurdl

Tot zover het citaat.

Ik vind het natuurlijk jammer dat ons parlement en, om het nog dichter bij huis te houden: ons Congres, niet eens wat meer zingend en dansend naar voren komt om hun moties en aanbevelingen te presenteren.

Ik ben me er iedere dag van bewust dat wij niet zorgvuldig genoeg kunnen omgaan met onze democratische verworvenheden in Nederland.

We moeten ons er elke dag van bewust zijn dat die verworvenheden niet vanzelf in stand blijven, maar onderhouden moeten worden.

En, wat minstens zo belangrijk is, tijdig inspelen op vernieuwing!

Want met het veranderen van de samenleving, zal niet het democratisch gedachtengoed veranderen, maar wel de manier waarop we ermee omgaan.

Het moet ons een zorg zijn om te laten zien dat de Nederlanders trots kunnen zijn op hun verworvenheden. We moeten altijd alert zijn en blijven.

EN we moeten ervoor waken dat onze democratie corruptie en criminaliteit niet toestaat!

Er alles aan doen om dat tegen te gaan!

Ik vraag daarom graag uw aandacht voor de positie van de Tweede Kamer in die democratie, waarin de partijen als oppositie of coalitie elk hun eigen rol spelen.

Uw aandacht voor de machtsmiddelen waarover partijen moeten kunnen beschikken om goed, of liever beter, te functioneren.

De Kamer in zijn geheel, heeft de verplichting zich als een leeuw te gedragen en niet als lam (zoals Vondeling ooit deze vergelijking maakte).

Als medewetgever, en dat ben je als Kamerlid, kan je positie wel eens verschillen.

Het ligt immers voor de hand dat je het eerder met voorstellen vanuit de coalitie, die je hebt helpen ontstaan, eens bent, dan wanneer je daar oppositie tegen voert.

Het gebeurt naar mijn mening te vaak dat vanuit een soort reflex een partijgenoot/bewindspersoon automatisch wordt gesteund.

Zelfs wanneer je het met zijn of haar beleid niet eens bent.

Ik ben een voorstander van een groter dualisme.

Ik kom dan automatisch bij één van mijn stokpaardjes : een beknopt regeerakkoord.

Dat kan meer dimensie geven aan dualisme, dat alle partijen, ook de onze, zo hoog in het vaandel hebben staan.

Nu het monisme in gemeenteraden en bij provincies wordt omgezet in dualisme, is het van belang dat we laten zien dat het op nationaal niveau goed functioneert. Meer onderzoek van de Kamer zelf, om beter te kunnen controleren, is hard nodig.

De maatschappij verandert.

Ook al zijn de mensen in Nederland kritisch ten opzichte van "de politiek" en van "de overheid", zij interesseren zich wel degelijk voor maatschappelijke vraagstukken!

Volgens onderzoeken van het Sociaal Cultureel Planbureau hebben burgers juist veel interesse voor publieke kwesties.

Wat betekent dat?

Betekent het dat burgers vinden dat de overheid sterker moet zijn?

Meer in de hand moeten nemen?

Of betekent het juist dat de overheid de dingen maar moet laten lopen? Moet overlaten aan "de markt"?

Betekent het dat burgers een strakkere aanpak van zorg en onderwijs willen met een duidelijker regie van de overheid?

En de overheid daarop willen kunnen aanspreken?

In ieder geval betekent het dat wij niet alert genoeg kunnen zijn op de rol van de volksvertegenwoordiging, zowel landelijk als plaatselijk.

Als de conclusies van het Sociaal Cultureel Planbureau kloppen en burgers juist veel interesse hebben voor maatschappelijke vraagstukken dan betekent dat dat politici een belangrijke rol hebben in het creëren van mogelijkheden om daaraan tegemoet te komen.

Als er weinig vertrouwen lijkt te zijn in "de politiek" dan is het aan de politici dat vertrouwen te winnen.

Maar burgers kunnen daarbij niet passief zijn.

Burgerschap houdt naar mijn mening rechten én plichten in.

Soms lijkt het of de groep die alleen van rechten uitgaat steeds groter wordt.

De samenleving is één grote wisselwerking, waarin elk radertje een rol speelt.

De overheid is geen geïsoleerd instituut.

Bij het oplossen van problemen heeft ze de hulp en betrokkenheid van burgers nodig.

De overheid is niet alleen alles wat niet goed gaat. De overheid is ook

de onderwijzer die met grote inzet een klas kinderen meer bijbrengt dan rekenen en taal, ook de vuilnisman en ook de politieagent, die soms in barre omstandigheden moeten werken.

Kortom: "de overheid, dat zijn wij allemaal!"

Die overheid is er ook vóór ons allemaal.

Bijzondere aandacht verdienen ouderen in onze samenleving.

Wij zijn het aan hen verplicht voor ze op te komen, ervoor te zorgen dat zij de aandacht en zorg krijgen die ze verdienen.

Zorg, die ze de keuzevrijheid biedt om hun leven zo in te richten zoals ze dat zelf willen.

Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat er voldoende woningen zijn die het mogelijk maken zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Of door voorzieningen zo in te richten dat ze de oudedag voor mensen plezieriger maken.

Soms kom je in een tehuis waar ze nieuwe mogelijkheden laten zien: er is een restaurant met terras, een supermarkt en ontmoetingsplein.

Koop, huur, sociale huur, een mix die dit bereikbaar maakt voor iedereen.

Want daar gaat het uiteindelijk om: ervoor te zorgen, de kwaliteit te leveren waarvan wij met elkaar als samenleving vinden dat mensen er recht op hebben.

Wij zijn het de ouderen van nu en straks verplicht die zorg te garanderen.

Voor iedereen, niet slechts voor diegenen die zelf wel hun beurs kunnen trekken, zoals sommige partijen menen te kunnen voorstellen.

Tegelijk moeten we ervoor zorgen dat er genoeg mensen blijven die willen wérken in de zorg.

Het salaris is belangrijk, maar minstens zo belangrijk is het wérken in een prettige omgeving, waar mensen met plezier wonen.

Waar vrienden en familie welkom zijn en zich op hun gemak voelen, omdat hun geliefden de zorg en aandacht krijgen die ze verdienen.

Vrijwilligers spelen in onze samenleving een belangrijke en niet te onderschatten rol.

In het kader van het jaar voor de vrijwilligers, heb ik de afgelopen tijd een aantal keren gesproken over en met vrijwilligers.

Ik heb diep respect voor al die mensen in Nederland die er, dag in, dag uit, weer aan gaan staan.

Die hun buren, hun vrienden en hun ouders helpen.

Of actief zijn bij het coachen van jongeren in sport en in de buurthuizen meewerken.

Vrijwilligers, die helpen bij de opvang van nieuwe Nederlanders.

En, om nog dichter bij huis te blijven vandaag: laten we niet vergeten dat een groot deel van het werk voor politieke partijen wordt gedragen door vrijwilligersl

Dit werk, vrijwilligerswerk, is het cement van onze samenleving; en Nederlanders zijn daar sterk inl

Ik heb er nooit een geheim van gemaakt met hoeveel plezier ik de afgelopen drie en een halfjaar Kamervoorzitter ben geweest. En het zegt iets dat onze partij de eerste vrouweliike Voorzitter heeft geleverd.

Om verder te kunnen moet je weten waar je vandaan komt.

We hoeven niet ver terug te gaan om te zien in hoe weinig jaren een samenleving kan veranderen.

Voor onze eigen grootmoeders en zelfs moeders was het niet vanzelfsprekend om een opleiding te mogen ofte kunnen volgen. De Partij van de Arbeid, en daarvoor de SDAP, heeft altijd gehamerd op het belang van goed onderwijs voor allen.

En dat moeten we blijven doen.

Werken aan de positie van vrouwen in onze samenleving is nog steeds geen overbodige luxe.

Onze partij heeft een concept kandidatenlijst waar bij de eerste 40 kandidaten evenveel mannen als vrouwen zijn opgenomen. De VVD heeft 75% mannen en het CDA 60% mannen bij de eerste 50 kandidaten.

Bij ons is het dus om en om!

Ik ben er natuurlijk trots op dat ik als eerste vrouw ben voorgedragen. Want ook al staan we allemaal achter Ad Melkert, voorlopig ben ik de enige die PAL achter hem staat!

Er is veel bereikt voor de vrouwen in onze maatschappij, toch is er nog veel te wensen.

Nog steeds kunnen vrouwen minder gemakkelijk een plek verwerven op de arbeidsmarkt, laat staan een hoge plek.

Eén van de oorzaken is dat er -nog steeds- onvoldoende voorzieningen zijn om dubbeltaken te verlichten, en dat geldt ook voor mannenl

De PvdA heeft ervoor gezorgd dat op het gebied van de kinderopvang veel ten goede is veranderd, al zijn de tekorten in vergelijking met landen ons ons heen nog steeds groot.

Vrouwen in de politiek spelen een belangrijke rol bij het creëren van mogelijkheden voor al die andere vrouwen die actief willen zijn.

Dat WAS zo en dat BLIJFT zo.

Het is jammer dat uit een onderzoek van het Ministerie van Binnenlandse Zaken blijkt dat het aantal vrouwen in de politiek, vooral in de lokale politiek, afneemt.

Ik heb de Minister van Binnenlandse Zaken deze week gevraagd nu nader onderzoek naar de oorzaken te doen, vooral om ideeën te krijgen hoe het in de toekomst bevorderd kan worden dat meer vrouwen de mogelijkheid krijgen om actief te worden en actief te blijven.

In de afgelopen week hadden we als campagnethema: "Het land waar mensen willen wonen". Dat was ontleend aan het bekende gedicht van Joke Smit, PvdA feministe van het eerste uur. Ik wil u dat graag nog een keer laten horen.

Er is een land waar vrouwen willen wonen

Waar vrouw-zijn niet betekent: tweederangs en bang en klein

Waar vrouwen niet om mannen concurreren

Maar zusters en gelieven kunnen zijn

Waar rimpels niet de eenzaamheid voorspellen

Maar paspoort zijn naar wijsheid, aanzien, 's werelds raadsvrouw zijn

Waar Jonge vrouwen dus een leven voorbereiden

Waarin zij veertig, zestig, tachtig zullen zijn

Er is een land waar vrouwen willen wonen

Waar onrecht niet als een natuurgegeven wordt beschouwd.

Waar dienstbaarheid niet toevalt aan één sekse

En niet vanzelf een man de leiding houdt

Waar moeder niet hetzelfde is als huisvrouw

Waar steeds opnieuw wordt nagegaan wie zwak zijn en wie sterk

Waar allen zorgen voor wie hulp behoeven

En 't brood verdienen met maar vijf uur werk

Er is een land waar mannen willen wonen

Waar jongens van de plicht tot flink en stoer doen zijn bevrijd

Waar niemand wint ten koste van een ander

En man-zijn ook betekent: zorgzaamheid

Waar angst en rouw niet weggemoffeld worden

Waar mannen zonder baan niet denken dat ze minder zijn

Waar vrouw en man elkaar niet hoeven haten

Maar eindelijk bondgenoten kunnen zijn

Er is een land waar mensen willen wonen

Waar jong zijn niet betekent dat je steeds wordt genegeerd

Waar zwakken met respect benaderd worden

En vreemdelingen niet meer gekleineerd

Waarin geweld door niemand meer geduld wordt

Waar allen kunnen troosten als een mens ten onder gaat

Dat is het land waar mensen willen wonen

Het land waar de saamhorigheid bestaat

'Veel gedaan, veel te doen' is een goede verkiezingsleus. In het land waar de saamhorigheid bestaat zal de PvdA verder werken voor een goede toekomst voor iedereen.